

KRONIKA

HIGIENA V PROMETU

Higiensko vzgojno navade v prometu bi lahko bile pri nas na višji ravni, kot so. Na pomanjkljivosti v tem vzgojnem področju nas pogosto opozarjajo ostanki hrane, papirja, smeti in drugi odpadki na pločnikih, cestah, v vozilih in drugod. Snaga in čistota prometu namenjenih javnih površin in prometnih sredstev sta med najzgovornejšimi pokazatelji kulturne stopnje kraja in njegovih prebivalcev. Vzdrževanje snage ni potrebno samo iz zdravstvenih razlogov, zaradi zunanjega videza krajev in bojazni pred kritičnimi sodbami turistov, pač pa predvsem zaradi lastnih kulturnih potreb in pravih odnosov med ljudmi v prometu.

Glede tega lahko opazimo v nekaterih sredinah in pri nekaterih posameznikih občutno pomanjkanje tovrstne vzgoje. Prav gotovo je vir slabih higiensko-vzgojnih navad v javnem prometu v pomanjkljivi vzgoji v redu in osebni higieni v privatnem življenju. Že pri otrokih moramo začeti z vzgojo reda, higiene in čistoče pri knjigah, oblačilih, obutvi, igračah in drugih osebnih potrebščinah, kakor tudi v prostorih, kjer spi, se uči, dela ali se igra. Le tako bo sposoben dostojno se vesti v prometu, imeti kulturne odnose do ljudi in družbenega premoženja. Ne bo se spozobil in vstopil v vozilo z blatnimi čevlji, smetl s kruhovimi drobtinami po tleh in sedežih, tlačil ostanke jedil ali papir v pepelnike, rezal sedeže, stopal na klopi oz. sedeže v javnih prevoznih sredstvih ali počel še vrsto drugih neprijetnosti za okolje, ki so nevarna in prepovedana. Otroci in pozneje odrasli občan s pravih smisla in občutkom za red in snago bo vedno pustil prostor v vozilu takšen, kakršnega je našel ali kakršnega bi si želel.

Ne le v vozilih, temveč tudi na pločnikih in drugih prometnih površinah je treba skrbeti za red in čistočo. Odmetavanje odvečnih predmetov na javne prometne površine ni samo stvar higiene ali vedenja, marveč je tudi zadeva varnosti. Olupki, ostanke sadja in drugi odpadki na cesti, pločniku, stopnicah, kolesarski stezi so lahko zelo nevarni za pešca, zlasti za starejšega človeka, pa tudi za kolesarja ali motorista.

Če bomo ob tem onesnaževanju pomislili še na to, da moramo toliko več denarja odvajati za komunalne storitve, kolikor manj bomo sami skrbeli za okolje, se bomo kar hitro odločili, da bomo sami odlagali nepotrebne stvari v za to namenjene posode ali odlagališča. Pri tem pa se prav gotovo tudi ne bomo obotavljali opozoriti svojega tovariša, starejšega ali mlajšega občana, če bi le-ta ravnal v nasprotju s prometno higieno in etiko. V teh prizadevanjih naj se vsi skupaj pridružimo gesla: "Čisto okolje je zdravo in varno okolje".

TATVINA ELEKTRO MOTORJA

Neznani storilec je v času od 4. — 5. septembra letos odvil elektro motor znamke Rade Končar, moči 5,5 kW, ki se je nahajal na pihalniku v gospodarskem poslopiju Branka Zorenčar v Zagradcu pri Grosupljem. Podobna tatvina je že bila pred časom izvršena v tej vasi, kjer storilec tudi ni znan. Zadnji primer kaže na veliko možnost, da je obe tatvini storila ista oseba. Občani so že veliko pripomogli k razreševanju zadeve, vendar miličniki pričakujejo še večje sodelovanje, kajti precej podatkov je,

ki kažejo, kdo naj bi motorja odpeljal.

VLOMI V VIKENDE

Na območju Kriške vasi in Polzevega je v zadnjem času bilo vlomljeno v več vikendov, od koder so odnešene najrazličnejše stvari, obenem pa je povzročena škoda na objektih. Ker je raziskovanje teh kaznivih dejanj in odkrivanje storilcev dokaj težko, miličniki svetujejo krajanom in uporabnikom ter lastnikom vikendov, da naj bodo malo bolj pozorni do oseb, ki se sprehajajo ali vozijo okoli njihovih hiš. Če jih ne poznajo, naj si zapomnijo karakteristične po-

datke (osebni opis, oblačila, predmete, ki jih nosi, s kom je v družbi, čas, smer gibanja, znamko vozila, registrsko številko in barvo vozila itd).

Da bi preprečili še nadaljevanje teh dejanj, moramo nekoliko bolj kritično spremljati nepoznane osebe. Če bodo storilci opazili, da jih je nekdo opazil in da jim lahko celo sledi, lahko zagotavljamo, da leti na tem območju ne bodo storili nameranih dejanj. Tako lahko večina občanov z neznatnim trudom veliko pripomore k krepitvi družbene samozastite.

PRETEPALA SE ZARADI POTO

C. Markelj in C. Štrus, oba iz Rdečega kala, sta se najprej sprla in potem še stepla, ker se 31. avgusta letos nista mogla sporazumeti glede meje in služnosti poti. Namesto da bi zadevo rešila po mirni poti, se bosta morala zaradi izkazovanja moči drug drugemu zagovarjati pri sodniku za prekrške.

OVIRALA CESTNE DELAVCE

Zakonca Tomšič iz Zgornje Slivnice si razvoj in napredek vasi razlagata verjetno čisto po svoje, kar je sklepali po tem, da sta 9. avgusta letos napadla delavce Cestnega podjetja Turjak, koso ti obnavljali lokalno cesto. Imenovana sta jim razmetavalá orodje, tolkla po avtomobilu in jih žalila. Ko so delavci odšli, pa sta čez cesto skopala jarek. Svoj prav bosta zelo težko dokazala sodniku za prekrške.

Teritoriada

Občinski štab za teritorialno obrambo (TO) občine Grosuplje prireja v petek, 28. 9. 1984 TERITORIADO — to je športno tekmovanje pripadnikov TO iz Ljubljanske pokrajine, katerega pokrovitelj je svet za SLO in DS občine Grosuplje. Zborni mesto vseh sodelujočih bo ob Gasilskem centru, kjer bodo tudi potekala vsa tekmovanja. Tekmovalci se bodo pomerili v streljanju s puško M 48, metanju bombe, v testih iz topografije in v hitri hoji na 800 m.

Pričetek tekmovanja bo ob 7.00, zaključek pa predvidoma ob 16.30 uri istega dne.

Ob tej priliki vabimo delovne ljudi, občane in mladino, da si ogledajo to zanimivo tekmovanje v obvladovanju vojaških veščin.

Rekordni jurčki

Letos so naši gozdovi polni gob in marsikdo rad pohiti popoldne ali za konec tedna v bližnje gozdove. Nekateri odnesejo gobe na ljubljanski živilski trg ali jih prodajajo ob avtocesti, drugi z njimi popestrijo jedilnik.

Med gobarji smo pred kratkim zabeležili tudi dva rekorda. Družina Novljan iz Malega Mlačvega je v Račni našla 0,75 kilograma težkega jurčka. Pa tudi sicer so jih ta dan veliko nabrali. Tako je ves krožnik tehtal kilogram in pol.

Skorajda isti dan je gobe nabiral tudi Jože Seme iz Grosuplja. Na Lipo glavju je odkril kar 1,42-kilogramskega jurčka. Kot je povedal kasneje, ga je imela štirčlanska družina dovolj za okusno kosilo. (Foto: L. Rozman)

I. B.

Gradnja kanala »S« v Ivančni gorici

V Ivančni gorici so delavci Komunalnega podjetja Grosuplje pričeli z izgradnjo kanalizacijskega omrežja od Ivančne gorice do Prašičereje v Stični. Vrednost celotne investicije znaša 20.506.303,15 din. Začetek gradnje je bil predviden že v maju, vendar delovne organizacije v Ivančni gorici niso zagotovile soudeležbe po sprejetem samoupravnem sporazumu med DO in Komunalno skupnostjo.

Sredstva za gradnjo so prispevali:

Območna vodna skupnost	
Ljubljana—Sava	4.120.000,00 din
Komunalna skupnost	13.386.303,15 din
Prašičereja Stična	3.000.000,00 din

Stiška opatija dobiva novo podobo

Zaradi izjemne arhitekture je stiški cisterijanski samostan svetovno znan. Obiskovalci lahko vidijo tu vse umetnostne stile od romanike naprej. Že v drugi polovici 12. stoletja so v samostanski pisarski delavnici nastajali znameniti rokopisi. Med njimi je bil tudi znameniti Stiški rokopis, katerega original hranijo v ljubljanski Narodni univerzitetni knjižnici, kopijo pa si lahko ogledamo v samostanu. Težko je opisati vso kulturno dediščino, ki jo predstavlja samostan.

7. julija prihodnje leto bodo praznovali 850-letnico ustanovitve. V zadnjem času v samostanu (ki ga sicer že dolgo obnavljajo) kar mrgoli raziskovalcev in delavcev. Lani ga je občina Grosuplje proglasila za kulturnoumetnostni spomenik. Konec leta so prevzeli tudi prostore, v katerih sta bili prej gimnazija Josipa Jurčiča in osnovna šola. Te sedaj prenavljajo in pod ometi so odkrili marsikaj zanimivega. Očistili so že precejšen del lepih stropnih štukatur, in odkrili precej fresk, predvsem v prostorih nad najstarejšim

vhodom. Delo je zamudno in terja veliko potrpljenja, saj morajo ponekod odstraniti tudi po 15 plasti beleže.

Prav zdaj obnavljajo notranjost samostanske cerkve, ki je največja cerkev na Kranjskem, in zunanost renesančne stare prelatore. Tudi v cerkvi so odkrili nekaj novih, dobro ohranjenih fresk iz začetka 17. stoletja. Prekopali so tako imenovano veliko dvorišče, kjer so se pokazali stari zidovi od romanike naprej in nekaj starih grobov. O tem doslej ni bilo podatkov.

Veliko je prostovoljnega dela, sodelujejo izkušeni zidarski obrtniki. Vsa dela vodi ljubljanski Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine pod vodstvom inž. Špelke Valentinčič. Pri odkrivanju fresk pričakujemo pomoč kulturne skupnosti, sicer pa delo financira samostan, pripoveduje opat Anton Nadrah.

V nekdanjih prostorih šole so že jeseni odprli stalno razstavo slik Gabrijela Humka. Njegova dela sodijo v magični realizem, ki je zelo redka smer

Za delovne organizacije, ki niso poravnale svojih obveznosti, je Komunalna skupnost pri LB Stanovanjsko-komunalni banki najela kredit v višini 3.500.000,00 din za dobo enega leta.

Z izgradnjo kanala do Prašičereje bodo izpolnjeni vsi tehnični pogoji za pričetek obratovanja centralne čistilne naprave, na kateri so že končana vsa dela in je pripravljena za začetek obratovanja.

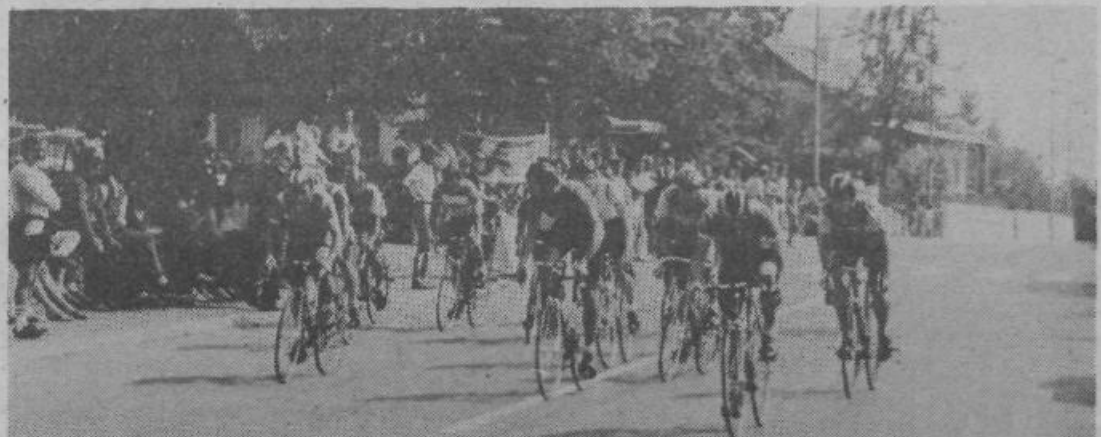
Pred pričetkom obratovanja čistilne naprave bo potrebno skleniti dogovor o pokrivanju obratovalnih stroškov med upravitelcem Komunalnim podjetjem Grosuplje in bodočimi uporabniki čistilne naprave.

Komunalna skupnost občine Grosuplje

pri nas. Urediti nameravajo zbirko sakralne in širše umetnosti ter kulture. Tu bo zbirka, ki bo prikazovala zgodovino samostana in zbirka izkopanin iz bližnjega velikega halštatskega najdišča Vir. Razstaviti nameravajo tudi kopije najpomembnejših rokopisov, ki so nastajali v samostanu. "Težko rečemo, kdaj bomo vse to uspeli urediti," pripoveduje opat Anton Nadrah.

Samostan je odprt tudi za turiste. Vsako leto si ga ogleda okoli deset tisoč turistov. Vstopnine ni. Odprt je od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Posameznike ali skupine menihi radi popeljejo po tem, do 17. stoletja največjem spomeniku na Slovenskem in nudijo strokovno razlago. Pot vodi skozi cerkev, romansko podstrešje, gotski križni hodnik, baročno obednico, opatovo kapelo, mimo najstarejše stanovanjske hiše in mlina pri nas do vhoda za najstarejšimi slovenskimi štukaturami iz leta 1620. Obiskovalci si lahko, če želijo, ogledajo tudi prostore, ki jih prenavljajo.

IVO BREČIČ

Evropski psi na grosupeljskih poljanah

V Grosupljem je bilo 23. in 24. junija tekmovanje šolanih službenih psov za pokal "Bratstva in enotnosti" in šampionat Jugoslavije 1984. Pripravilo ga je kinološko društvo Krim sekcija Grosuplje. Zmagovalec in obenem šampion Jugoslavije je postal pes Atos Šišenski z vodnikom Bogdanom Sergio iz Maribora, sicer članom KD Krim. Sodelovalo je 16 tekmovalcev iz Jugoslavije in 12 iz Italije, Avstrije, Švice in Madžarske. Pomerili so se v vajah poslušnosti, obrambe in napada ter sledenja. Prireditve si je z zanimanjem ogledalo več sto gledalcev.

Uspešna organizacija prireditve je plod prostovoljnega dela članov sekcije Grosuplje. Društvo je ob tej priložnosti razvilo tudi svoj prapor. Že pred tem je bil v Grosupljem mali kinološki teden. V kinu so vrteli film "Hov, hov!", v osnovni šoli Louis Adamič pa so odprli razstavo temper in grafik, ki so jih narisali učenci. S fotografsko razstavo so predstavili delo in razvoj kinološkega društva Krim. Na razstavi so prikazali tudi tovariša Tita kot velikega ljubitelja živali. Zaključek prireditve je popestril nastop članov društva in njihovih psov, delavcev milice, ki so prikazali iskanje mamil s pomočjo psov ter njihova pomoč pri spopadu s kriminalci. Veliko pozornosti je pritegnila tudi vaja reševanja s psi izpod ruševin. Pri njej so sodelovale posebne občinske enote CZ enota prve pomoči krajevne skupnosti Grosuplje in gasilsko društvo Grosuplje. Glavna "junaka" sta bila člana komisije KD Krim za iskanje in reševanje ponesrečenec izpod ruševin: Franc Korošec s psom Nerom in Vojko Erjavec s psico Vokso.

Tudi občani dež ni mogel "zmotiti" te enkratne prireditve v Grosupljem, ki je vzbudila med ljudmi veliko zanimanja za šolanega psa — zvestega človekovega prijatelja in pomočnika, ki zmora skoraj vse.

Ivo Brečič

Gremo v kino

Mesec oktober je že jesenski mesec, zato imamo malo več časa tudi za ogled katerega od filmov, ki jih predvajajo naši kinematografi. Našteli vam jih bomo kar po vrstnem redu, tako kot bodo prihajali na naš program.

Med prvimi bo na programu ameriški karate film "Prihaja Ninja". Tokrat z mednarodno zasedbo filmskih igralcev kot so Franco Nero, Susan George in Japonce Sho Kosugi. V filmu boste videli novo borilno veščino, takoimenovano Nindjudo veščino. Režiser filma je Menahem Golan.

Sledi mu ameriški pustolovski film "Človek pajek proti zmajem." Po velikem prvem uspehu filma "Človek pajek" so posneli še nadaljevanje pod novim naslovom. Tokrat se "Človek pajek" spoprima s tolpo, imenovano "Zmajji", kateri so mojstri kong-fua. Verjetno boste že sami uganili, kdo na koncu zmaga.

V naslednjem tednu bo na programu zelo soliden zahodno nemški vojni film "Podmornica". Film pripoveduje o hudih življenjskih izkušnjah nemških vojakov na podmornici, ki se rešijo vseh naravnih in sovražnih čer, nazadnje pa jih bombardirajo angleška letala v pristanišču. Film je vreden ogleda.

Sledi mu kriminalka "Hudič ubijalec", kriminalka v toliko, ker je motiv filma uboj in iskanje ubijalca. Drugače pa je v filmu obilica vrhunskih kong-fu borb, med katerimi nekatere še niso bile prikazane v filmih. Naslednji film je vzhodno nemški vestern "Zaklad indijanskega rezervata". V letu 1896 so v indijanskem rezervatu pod vznožjem Rocky Mountain odkrili nafto. Voj naft je privabil pustolovce celega sveta. Kdo bo zmagal, boste videli v filmu, v katerem igra eno glavnih vlog "naše gore list" Gojko Mitič, poznan iz filmov "Vineta".

V istem tednu si boste lahko ogledali zahodno nemški film "Resnične zgodbe", tokrat njihov 6. del. Film je brez znanih igralcev, saj v njem nastopajo fantje, dekleta, njihovi starši, vzgojitelji in tovariši. Film prikazuje ljubezenske izkušnje učenec z različnimi posledicami za njihovo bodoče življenje. Tako je film informativen in istočasno tudi zabaven, saj se bomo nekaterim scenam res od srca nasmejali.

Zadnji teden pa prihaja na program zgodovinski spektakel z ameriškega zahoda pod naslovom "Vrata raja" v režiji Michael Cimina, avtorja znanega filma "Lovec na jebene". Film je razburkal ameriško publiko in kritiko, saj si je avtor filma predrznil prikazati zgodovinski trenutek naseljevanja ameriškega divjega zahoda v nekoliko drugačni luči.

Amerika filma ni sprejela, sprejela pa ga je Evropa. Film je bil prikazan na festivalu v Cannesu leta 1981 in sicer v krajši verziji, trajajoči 150 minut in istega leta v daljši verziji na festivalu v Benetkah. Film se prične z letom 1870, prikaže pa nam dogodke v Johanson Cauntiju in Vajomingu, kjer je prišlo do odkritja in brezkompromisne vojne med novimi in starimi naseljenci. Ogled tega filma vam priporočamo.

Zadnji film v mesecu bo francoska erotika komedija "Javna hiša v Parizu". Film je posnet po delu slavnega francoskega pisca Guy de Maupassanta, prikaže pa nam družinsko atmosfero ene od javnih hiš v takratnem Parizu. V filmu boste videli skrivnosti ene najstarejših obrti na svetu, tako kot jo je znal opisati samo Guy de Maupassant.

Tako, to bi bilo vse v mesecu oktobru. Želimo vam prijetno počutje in zabavo pri ogledu naših filmov.

Tomaž Lendero

Kolesarska dirka v Grosupljem

Člani kolesarskega kluba Grosuplje so tudi letos pripravili tradicionalno dirko po ulicah domačega kraja. Krožna proga v dolžini 2400 m je nudila udeležencem v vseh kategorijah možnost, da se izkažejo. Številna je bila predvsem udeležba veteranov, ker je dirka šela za mamorial Vinka Perneta.

Rezultati — pionirji A: 1. Zaletoč (Nm) 10.56; pionirji B: 1. Bizjan (Astra) 12.01; pionirji C: 1. Pavli (Rog) 4.15; ml. mladinci: 1. Kalan (Sava) 36.12; starejši mladinci: 1. Teyrovski (Sava) 45.37; članice do 25 let: 1. Kajdič (Stuc) 12.00; članice nad 25 let: 1. Uršič (Dol) 12.00; rekreativci: Slak (R. Franek) 12.05; veterani A: 1. Lenaršič (Adria) 21.57; veterani B: 1. Hafner (Adria) 21.08; veterani C: 1. Plestenjak (Stuc) 21.57; veterani D: 1. Omerzelj (Gros) 21.57; veterani E: 1. Mikič (R. Franek) 24.35; veterani F: 1. Žirovnik (R. Franek) 24.35; člani ABC: 1. Doglija (Adria), 2. Škerlavski (Borac), 3. Henigman (Dol) vsi 1:01.01; memorial Vinka Perneta: veterani A: 1. Lenaršič (Adria) 36.2, Uršič (Dol) 31.3, Ivančič (Mlad. knjiga) 27; veterani B: 1. Orel (Gros) 34.2, Hafner (Adria) 30.3, Gliha (Gros) 30; veterani C: 1. Plestenjak (Stuc) 40.2, Ščurk (Gros) 36.3, Fornezzi (R. Franek) 34; veterani D: 1. Omerzelj (Gros) 40.2, Jošt (Kokr) 31.3, Sink (Stuc) 29.